

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek, a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... I. rendű és II. rendű alperes neve II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 61-I. sorszámú ítéletével kiegészített, 2016. június 22. napján kelt 7.G.42.783/2014/61. számú ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek 62. sorszámán benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 600.000 (Hatszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.536/2013/12. számú végzésével megismételni rendelt eljárásban – miután a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak megfelelően felperes a keresetét ... IV. rendű alperesre kiterjesztette, majd a vele szembeni keresettől elállás folytán vonatkozásában a per megszüntetésre került, figyelemmel arra, hogy a részéről perbeli ingatlanokra kötött adásvételi szerződések felbontásra, az I. rendű alperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyzésre került – az eredeti keresetet változatlan ténybeli alapon elbírálva hozott keresetnek helytadó, 61-I. sorszámú ítélettel kiegészített 7.G.42.783/2014/61. számon ítéletet. Határozatában megállapította, hogy az 1995. június 9-én kelt engedményezési szerződés és a 2000. május 18. napján kelt vételi jogot alapító szerződés érvénytelen, kötelezte I. rendű alperest, hogy 15 napon belül ürítse ki és adja a felperes birtokába a Budapest ... és ... hrsz.-on nyilvántartott, természetben a Budapest szám alatti ingatlanokat; megkereste az illetékes kormányhivatalt felperes 1/1 arányú tulajdonjoga visszajegyzése és ezzel egyidejűleg az ingatlan-nyilvántartásból az I. rendű alperes tulajdonjoga törlése iránt, kötelezte továbbá az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 6.570.365 forint perköltséget. Ítélete indokolásában a peres felek egyező előadása és a becsatolt opciós szerződés alapján megállapította, hogy felperes biztosítéki jelleggel engedett opciót a tulajdonában lévő perbeli ingatlanokra, amely a II. rendű alperes által az I. rendű alperesre engedményezett, a III. rendű alperessel (a továbbiakban: adós) szemben fennállt követelés biztosítására szolgált. Figyelemmel arra, hogy az érvénytelen szerződést biztosító opció is érvénytelen, elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az engedményezési szerződés érvényesen létrejött-e az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 328. § (1) bekezdése és 329. § (1) bekezdése alapján. Álláspontja szerint felperes a 41/F/3. sorszám alatt becsatolt kölcsönszerződéssel és a szám alatti engedményezési szerződéssel bizonyította, hogy az engedményezési szerződés tárgyát képező követelés a perben nem álló (a továbbiakban: hitelező)

és az adós között létrejött kölcsönszerződésből származott, II. rendű alperes tehát harmadik személy követelését engedményezte az I. rendű alperesre. Felperes az 50/F/1. sorszám alatt becsatolt, a ... Bíróság előtti eljárásban keletkezett iratokkal igazolta, hogy az adós a tartozás egy részét a perben nem álló hitelező felé teljesítette, továbbá azt is, hogy a teljesítéssel nem fedezett teljes tartozást a bíróság előtt a hitelező érvényesítette. Nem volt vitatott, hogy a hitelező és a II. rendű alperes egy cégcsoporthoz tartozott, továbbá az sem, hogy a hitelező a II. rendű alperes leányvállalata volt. Ugyanakkor mindkét társaság önálló jogi személyiséggel rendelkezett, önállóan szerezhett jogokat és kötelezettségeket, a kölcsönszerződés alanyává nem a II. rendű alperes, hanem annak leányvállalata vált. A fenti okiratokkal szemben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján II. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a hitelező követelésével jogosult volt rendelkezni és azt az I. rendű alperesre engedményezni, ezt azonban csupán állította, de nem bizonyította. Tényállítása igazolására a becsatolt ... V. pont 15. cikke nem volt alkalmas, az ugyanis csupán azt támasztja alá, hogy az ... rendszert bel- és külföldön a ... vezérigazgatója képviseli. A szavak általános elfogadott jelentése szerint ez a képviseleti jogosultság nem az egyes tagok tulajdonában lévő vagyonnal való rendelkezési jogot jelenti, hanem a rendszer egészét érintő ügyekben való képviseleti jogot. A ... sem a ... vezérigazgatója, sem a ... közgyűlése részére olyan jogot nem adott, hogy az egyes részvénytársaságok pénzeszközeiről a ... lenne jogosult rendelkezni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a hitelező és a II. rendű alperes közötti engedményezés tényét II. rendű alperes ugyancsak nem bizonyította, engedményezésre vonatkozó okiratokra nem hivatkozott, szóbeli, illetve ráutaló magatartással történő engedményezést állított, melyet cáfolt az a tény, hogy a hitelező a ...i bíróságok előtti eljárásban a teljes követelést érvényesítette és annak részleges engedményezésére vonatkozó tényelődást nem tett. Osztotta az elsőfokú bíróság II. rendű alperes azon álláspontját, hogy a ... Bíróság jogerős határozata a felperes és a II. rendű alperes jogviszonyában nem tekinthető ítélt dolognak, tekintve, hogy nem azonos felek közötti eljárás volt folyamatban, de a szóban, illetve ráutalással történt engedményezés csak az engedményező és az engedményes egybehangzó nyilatkozatával lenne bizonyítható, a ... Bíróság előtti eljárásban viszont a követelés jogosultja, a hitelező ennek megfelelő nyilatkozatot nem tett. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem igényelt további bizonyítást II. rendű alperes azon védekezése, hogy a tulajdonában lévő folyószámláról került kifizetésre a kölcsönösszeg, ez ugyanis nem volt vitás. Annak pedig nem volt jelentősége, hogy a kölcsön folyósításával kapcsolatos adminisztratív intézkedéseket ki foganatosította, ezért az e körbeni bizonyítási indítványt szükségtelensége okán elutasította. Azon tény, hogy a II. rendű alperes tulajdonában lévő számláról történt meg a kölcsönösszeg kifizetése, valamint, hogy az alkalmazásában lévő személyek tették meg az ehhez szükséges intézkedéseket, II. rendű alperes védekezése igazolására nem alkalmas, mert ezeknek a tényeknek a jogviszony tartalmára nincs kihatásuk, mint ahogy annak sem, hogy a cégcsoporton belül a leányvállalat az egyes döntéseit milyen eljárási mechanizmusban hozta meg.

Mindezek alapján arra vont le következtetést az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alperes az engedményezési szerződésben lehetetlen szolgáltatásra vállalt kötelezettséget, olyan követelésről rendelkezett, amely felett jogosultsága nem volt, ezért az engedményezési szerződés a Ptk. 227. § (2) bekezdése alapján semmis, ebből következően pedig az ezen szerződést biztosító opciós szerződés is semmis. A semmis szerződés a Ptk. 234. § (1) bekezdése alapján érvénytelen, arra jogot alapítani nem lehet, így az érvénytelen szerződés alapján gyakorolt opció joghatás kiváltására nem volt alkalmas, I. rendű alperes tulajdonjogot nem szerezhett. Mindezt a keresetnek helyt adott, és a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását rendelte el, és figyelembe véve, hogy az opciós jog gyakorlásakor vételár kifizetésre nem került, II. rendű alperesnek a vételárba beszámítható követelése nem volt, ezért az eredeti állapot helyreállítása körében a vételár visszafizetéséről rendelkeznie nem kellett. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy II. rendű alperes a 38. sorszámú beadványában megjelölt kártérítési igényét csupán ellenkérelemként nyújtotta be, viszontkeresettel nem élt, ezért ez akként a perben nem volt vizsgálható. Rögzítette, hogy II. rendű

alperes elévülési kifogása alaptalan, az opciós jogot az I. rendű alperes 2003 évben gyakorolta, felperes pedig keresetét 2003. május 26-án előterjesztette.

Az ítélet ellen I. és II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a per megszüntetését kérték a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja és a Pp. 157. § a) pontja alapján; másodlagosan az ítélet megváltoztatását, felperes valamennyi kereseti kérelme elutasítását, az érvénytelenség esetére a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és az eredeti állapot helyreállítása körében felperes elszámolásra kötelezését kérték akként, hogy a szerződésben meghatározott értékben legyen köteles másik biztosítékot adni, ennek hiányában a szerződésben megjelölt vételárak értékváltozása figyelembevételével jelenértéken bírói letétbehelyezés útján visszafizetésre legyen köteles, harmadlagosan minden további kereseti kérelem elutasítását kérték. A fentieken túlmenően kérték az adós II. rendű alperessel szemben fennálló 500.000 USD tartozása és annak 2000. május 18. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kötelezni a felperest, végül a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozták.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakat nem megfelelően értelmezte, az eljárás megismétlése nem csupán a IV. rendű alperesre történő keresetkiterjesztés folytán vált szükségessé, emellett téves annak ítéleti rögzítése, hogy miután a IV. rendű alperessel szemben a per megszüntetésre került, a megismételt eljárásban nem volt olyan új tényalap, amelyet vizsgálni kellett volna. Ez súlyos tévedés, új jogi indokolás és számos új bizonyíték került a részükről előterjesztésre.

Állításuk szerint szerződés érvénytelenségére irányuló perben valamennyi szerződést kötő fél perben állása kötelező, kényszerű pertársaság fennállása esetén bármely szerződést kötő fél perbevonásának az elmaradása permegszüntetésre ad alapot. Az adós az 1995. június 9-i engedményezési megállapodásban szerződő félként szerepel, a per tárgya ezen engedményezés érvényessége, így az adós perbenállása elengedhetetlen. Önmagában az a tény, hogy időközben felszámolásra került, nem szolgálhatott volna jogi alapként arra, hogy a perből szabaduljon. A peres eljárás időtartama alatti megszűnése azzal járt, hogy az érvénytelenség meghatározott jogkövetkezményének alkalmazása vele szemben ellehetetlenült; utaltak a BDT2006. 1419. számú eseti döntésben foglaltakra, állítva, hogy amennyiben a fél az elszámolási kötelezettségének eleget tenni nem tud a megszűnése miatti jogképeség hiányában, akkor az a kereset érdemi elutasítására vezet.

Permegszüntetési okként hivatkoztak arra, hogy a hitelező nem állt perben, II. rendű alperes a hitelező nevében kötötte meg az engedményezést, ... iratszerkesztési szokásjog szerint nem ezen cég, hanem a II. rendű alperes került szerződő félként feltüntetésre, emiatt viszont a keresetet a hitelezővel szemben kellett volna megindítani, az érvénytelenségről csak ebben az esetben lehetett volna dönten.

Véleményük szerint a jogvita alapvetően annak megítélését igényelte volna, hogy a 2000. május 18-i opciós szerződés és a megelőző engedményezés érvényes volt-e, a II. rendű alperes az átruházott követeléssel rendelkezni, az engedményezést megkötni jogosult volt-e. Az elsőfokú bíróság viszont a tényállás ezen releváns elemeit nem vizsgálta teljes körűen, lényeggel bíró részeket nem, vagy pontatlanul emelt át. Rögzítést igényelt volna, hogy az engedményezésre több, mint 20 éve került sor, annak érvényes létrejöttével kapcsolatban a szerződő felek egyikében sem merültek fel aggályok, sőt a szerződés rendelkezéseinek megfelelően jártak el és teljesítettek, az opciós szerződésben a követelés az adós általi teljesítés összegének megfelelően módosult. A 61/A/1/1. és 61/A/1/2. alatt csatolt banki kivonatokat és teljesítési igazolás, valamint az e-mailekben rögzített kommunikáció azt igazolja, hogy a felperes és kapcsolt vállalkozásai végig a II. rendű alperes rendelkezésének megfelelően teljesítettek, a rendelkezési jogosultsága nem volt vitás. Az engedményezés 2. pontjában az adós kifejezetten nyilatkozatot tett a részére juttatott összeg

átvételére, tehát tudomásul vette a követelés II. rendű alperes általi engedményezését az I. rendű alperesre, az elismerés és az engedményezés tudomásulvétele folytán felperes semmisségre hivatkozása aaptalan. A II. rendű alperesi rendelkezési jogosultság további alátámasztására szolgál, hogy a ...i bírósági eljárásban a II. rendű alperes részvétele nélkül zajló perben az adós azzal érvelt, hogy tartozás a II. rendű alperessel szemben terheli. A ... Legfelsőbb Bíróság ítélete azt rögzíti, hogy a hitelezőnek az adóssal szemben fennállt a követelése, viszont nem vizsgálták az engedményezési megállapodásban foglaltakat, a hitelezővel együttes jogosultság fennállását, a határozat azt rögzíti, hogy a hitelező perbeli legitimációja a ... 1978. évi kötelmi viszonyokról szóló törvény (a továbbiakban: Törvény) 300. §-a alapján nem vitatható; megállapítást nyert az is, hogy az adóssal szembeni követelés érvényesítésére a II. rendű alperes jogosult, mivel az a cégcsoport követelés halmazának részét képezi; a hitelező részére a II. rendű alperes bocsátotta rendelkezésre a pénzeszközöket, a fizetési kötelezettségeit helyette a II. rendű alperes teljesítette.

Az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően nem a hitelező rendelkezett az 1.356.000 USD befagyasztott deviza eszközzel, hanem a II. rendű alperes; a 623. számú szerződés pedig a kölcsönszerződés volt, nem pedig az engedményezés, a II. rendű alperes nem a hitelező követeléséből engedményezett, ez a téves információ vagy szerződésszerkesztési hiba okán merült fel, vagy II. rendű alperes cégcsoporton belüli képviseleti jogkörére vezethető vissza.

érelmezték, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza a védekezésükben előadottakat, kivívóan súlyos mulasztás azon érvelésük vizsgálatának az elmaradása, hogy a Törvény 300. cikke alapján a kölcsönszerződésben rögzített követelés a törvény erejénél fogva átszállt a II. rendű alperesre. A kölcsönszerződést a hitelező és az adós ...ban kötötte meg 1995. május 29-én, így a jogviszony a ... jog hatálya alá tartozik. A Törvény 300. cikke szerint amennyiben valamely kötelezettséget egy harmadik, ahhoz jogi érdekléssel fűződő személy teljesít, a teljesítés okán és pillanatában a követelés és az ahhoz kapcsolódó valamennyi jog a törvény erejénél fogva átszáll ezen harmadik személyre. A kölcsönszerződéssel összefüggő pénzmozgásokat a II. rendű alperes bonyolította és teljesítette, így a jogszabály erejénél fogva rá a követelés átszállt; az átutalást 1995. május 9-én a II. rendű alperes kezdeményezte és a kölcsön összege az adós részére 1995. július 31-én került átutalásra az ENSZ jóváhagyásának hatálybalépését követően. Amennyiben az elsőfokú bíróságnak a hivatkozott ... jog értelmezése és jelen ügyben történő alkalmazhatósága tekintetében kétsége merült fel, alperesi indítványra jogsegélyszolgálat útján megkereshette volna az illetékes ... hatóságokat. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés alkalmazhatósága hiányában a Törvény 299. §-a irányadó (szubrogáció), ugyanis a II. rendű alperes az adóssal szemben fennálló követelés jogosulti pozíciójába lépett, mivel maga teljesítette az eredetileg hitelezőt terhelő kötelezettséget, és azt az adós elfogadta.

Törvényi átszállás hiányában hivatkoztak arra, hogy a hitelező a II. rendű alperes által vezetett, finanszírozott és irányított cégcsoport tagja volt, ezért a követelés érvényesítésére vele egyetemlegesen jogosult a II. rendű alperes. A 2012. december 1-jén érkezett beadvány részét képezte a II. rendű alperes alapszabálya, melynek 7., 15., 36. és 37. cikke, valamint a 2013. január 8-án iktatott cégkivonat bizonyítja, hogy II. rendű alperes az cégcsoport valamennyi tagját vezeti, finanszírozza és irányítja. Ezen ... alapján tehát a II. rendű alperes jogosult volt a hitelező képviseletében eljárni és jognyilatkozatot tenni. Amennyiben a ... jog hatálya alatt álló ... értelmezése tekintetében az elsőfokú bíróságnak kétsége merült fel, megkereshette volna az illetékes ... hatóságot, illetve cégbíróságot, ezzel szemben jogsértően járt el akkor, amikor a ... jogot és az alapszabályban foglaltakat „a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint” saját maga értelmezte. A képviseleti jog terjedelme tárgyában tanúbizonyítást is indítványoztak, melyet az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzött.

Védekezésük részét képezte az is, hogy az adós a követelésben manifestálódott tartozást az engedményezési megállapodásban elismerte és ezzel azt létre is hozta.

Figyelmen kívül maradt az is, hogy a felperes által 41/F/6. sorszám alatt csatolt végzés magyar fordítása szerint az adóssal szembeni felszámolási eljárásban a hitelező által bejelentett

követelés a teljes egészében vitatott követelések közé került besorolásra, mely alátámasztja azt, hogy a II. rendű alperes volt a követeléssel rendelkezni jogosult.

Hivatkoztak továbbá arra is, hogy az engedményezés inkonzisztens rendelkezéseket tartalmazott, az okirat külzetén szerződő félként a II. rendű alperes szerepelt, a fejrészben foglaltak szerint az engedményezésben a felek II. rendű alperesre „...”-ként hivatkoztak. Ennek alapulvételével viszont az engedményezés preambuluma C. pontja azt rögzíti, hogy a II. rendű alperes nyújtott 1.356.000 GBP összegű kölcsönt az adósnak az 1995. május 29-i kölcsönszerződés alapján, utóbbit viszont nem a II. rendű alperes és az adós, hanem a hitelező és az adós kötötte meg. Az engedményezés 2. pontja szerint viszont már a II. rendű alperes az, aki az adóssal szemben fennálló 500.000 USD összegű követelést az I. rendű alperesre engedményezte. Mindezen anomáliák véleményük szerint vagy azt igazolják, hogy az engedményezési okiratban csupán szerkesztési hiba miatt szerepel a II. rendű alperes félként, a hitelezőnek kellett volna ekként szerepelnie és ő minősül a tényleges engedményezőnek, vagy azt, hogy a II. rendű alperes az alapszabálya alapján jogosult volt a hitelező nevében és képviselőjeként eljárni, jognyilatkozatot tenni és erre került sor, vagy egyéb okból, egyetemleges jogosultságuk okán a II. rendű alperes jogosult volt a követelés felett rendelkezni. Mindebből álláspontjuk szerint az következik, hogy a II. rendű alperes a hitelezővel legalább együtt, de akár külön-külön is jogosult volt az engedményezett követelés felett rendelkezni.

Tévesen vont le következtetést az elsőfokú bíróság a hitelező és a II. rendű alperes között állított engedményezés bizonyíthatatlanságára is. Változatlanul állították, hogy a hitelező és a II. rendű alperes között a követelés engedményezésére vonatkozó megállapodás szóban, illetve ráutaló magatartással létrejött. A ... jog nem követeli meg az engedményezés írásbeli rögzítését, az érintett jogügyletre vonatkozó formai előírásokkal egyező formát kell betartani, a kölcsönszerződésre pedig a Törvény nem ír elő alaki kötöttséget. Arra vonatkozóan, hogy a hitelező a követelést mikor és milyen összegben engedményezte a II. rendű alperesre, indítványozták a 2015. december 4-én benyújtott előkészítő iratok 4.2. pontjában megjelölt személyek tanúkénti meghallgatását, mely kellő indok nélkül került mellőzésre. Nem fogadható el az az ítéleti érvelés, hogy a ... bírósági eljárásban a követelés jogosultja nem tett nyilatkozatot az engedményezésre vonatkozóan, ugyanis az elsőfokú bíróság a hivatkozott eljárás teljes iratanyagát nem vizsgálta, továbbá azon eljárás más felek között folyt és más volt a tárgya, mint a perbelinek, így a harmadik személlyel fennálló jogviszonyok tartalma és terjedelme szükségszerűen nem képezte az eljárás és a vizsgálat tárgyát.

Tévesen döntött az elsőfokú bíróság akként, hogy az érvénytelenség megállapítása mellett az elszámolást a felek között mellőzi. Az 1/2010. (VI. 28.), a 2/2010. (VI. 28.) és a 3/2010. (XII. 6.) PK vélemény értelmében az érvénytelenség megállapítása esetén a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja és a feleket elszámolásra kötelezi. Figyelmen kívül maradt, hogy a szerződés érvénytelensége esetén II. rendű alperes elveszíti az engedményezésben is rögzített követelés biztosítékát, a tulajdonában lévő ingatlanokat, ebben az esetben felperes köteles II. rendű alperest a szerződés előtti helyzetbe hozni. Tévesen nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság az engedményezés 6. pontjában rögzített érvénytelenségi klauzulát, mely szerint valamely rendelkezés érvénytelensége esetén a fennmaradó rendelkezések hatállyal bírnak, és az érvénytelennek vagy egyébként alkalmazhatatlannak nyilvánuló rendelkezést a feleknek módosítaniuk kell akként, hogy lehetővé tegyék a szerződés gazdasági és jogi céljai legmesszebbmértékig történő megvalósulását.

A fentiekén túlmenően az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az engedményezés érvénytelensége az opciós szerződés érvénytelenségét eredményezi, az opciós jog ugyanis nem az engedményezés, hanem egy másik jogügylet biztosítására szolgált, az 500.000 USD II. rendű alperes részére történő visszafizetésének biztosítéka volt.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 139. §-ába ütközően utasította el az elszámolási igényt arra hivatkozással, hogy csupán ellenkérelem formájában került előterjesztésre, a követelés összegével

való elszámolás ugyanis az érvénytelenség szükségszerű jogkövetkezménye, ezen mulasztás önmagában a Pp. 252. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre ad alapot.

További eljárásjogi szabálysértésként hivatkoztak a kizárt joghatóság ellenére történő eljárásra, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (Nmjtvr.) 62/C. §-ának g) pontja szerint magyar bíróság nem járhatott volna el, az adóssal szembeni felszámolási eljárás 2001. október 11. napján megindult, felperes vele szemben igényt érvényesíteni kizárólag a ... bíróság előtt lett volna jogosult. A felperesi követelés jogszerűen a ...i felszámolási eljárásban lett volna érvényesíthető, a magyar jog hatálya alatt álló szerződés alapján fennálló követelést felperes köteles lett volna a felszámolási eljárásban bejelenteni, ennek elmaradása Pp. 130. § (1) bekezdés a) pontja és a Pp. 157. § a) pontja alapján permegszüntetésre adott volna alapot, melynek elmulasztása jogsértő.

Ezen joghatósági kifogás alaptalansága esetére hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően a peres iratokat nem az adós felszámolója részére kézbesítette. A felszámolási eljárás elrendelésével a ... jog szabályai szerint a vezető tisztségviselők és más képviselőre jogosult személyek képviseleti joga megszűnik, a társaságot képviselni kizárólag a bíróság által kijelölt felszámoló jogosult. Az elsőfokú bíróság azonban a Pp. 97-99. §-ait megsértve nem a felszámoló részére kézbesített, továbbá a kézbesítés körében tanúsított eljárása nem felelt meg az 1969. évi 1. tvr. (Jogsegély Szerződés) 2. fejezetében rögzített előírásoknak, mely ugyancsak a Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezési ok.

Kifogásolták továbbá, hogy az elsőfokú bíróság 59. sorszámú végzésével döntött az OFFI Zrt.-t illető tolmácsdíj megállapításáról, mely határozatot 2016. június 8-án vették kézhez, a fellebbezési határidő 2016. június 23. napján járt volna le, ezen határidőt azonban az elsőfokú bíróság be nem várva 2016. június 22-én a tárgyalást berekesztette. Ezzel megfosztotta alpereseket fellebbezési joguk gyakorlásától, másrészt függőben lévő kérdés ellenére rekesztette be a tárgyalást.

A bizonyítási eljárás hiányosságaként nevesítették, hogy az elsőfokú bíróság az indítványozott tanúbizonyítást, valamint iratbeszerzést kellő indokolás nélkül mellőzte, mindezért önellentmondás a bizonyítatlanság következményének alperesek terhére értékelése.

A Jogsegély Szerződés 1. cikkének (2) bekezdése is sérült, a felek nem egyenlő elbánásban részesültek, ezt támasztja alá, hogy az elsőfokú bíróság a 32. számú beadványt II. rendű alperes nyilatkozataként nem fogadta el, holott azt a II. rendű alperes jogtanácsosa nyújtotta be személyesen.

érelmezték annak figyelmen kívül hagyását, hogy az engedményezést kizárólag az annak megkötését követő hatodik évben, a teljesedésbe menését követő második évben támadta meg felperes, holott az érvénytelenségi okról nyilvánvalóan már a megkötéskor tudomással bírt. Amennyiben I. rendű alperes nem gyakorolta volna az opciós jogát, felperesnek nem lett volna szándéka a szerződést megtámadni az érvénytelenségi ok ismerete ellenére. Álláspontjuk szerint felperes meggondolta magát és a tulajdonában kívánja tudni a perbeli ingatlanokat, ekként szabadulva a szerződésből, mert az az általa nem várt módon ment teljesedésbe, ezt támasztja alá az adósi és a felperesi ügyvezetésében mutatkozó személyi összefonódás.

érelmezték továbbá, hogy az elsőfokú bíróság kirívóan okszerűtlenül mérlegelt, alperesi nyilatkozatokat, bizonyítási indítványokat indokolás nélkül mellőzött, ugyanakkor a felperes által csatolt bizonyítékokat, érveléseket elfogadta. Álláspontjuk szerint a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság nem kívánt változtatni a korábban kialakított jogi álláspontján, az új eljárást gyakorlatilag ehhez igazítva folytatta le.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, hivatkozva a tényállás megfelelő feltárására és abból helytálló jogi következtetés levonására.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelem a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütközik, a permegszüntetési kérelem pedig alaptalan, figyelemmel arra, hogy az adós a megszűnéséig perben állt, a vele szembeni felszámolási eljárás jogerős befejeződésével a

jogképességét elvesztette, ezért a perből elbocsátása indokolt és jogszerű volt. A hitelezőnek nem kellett perben állnia, mert a vita tárgyát képező engedményezést a II. rendű alperes kötötte meg, amely a hitelezőtől elkülönült, önálló jogi személyként nyilvántartott jogalany, így a hivatkozott perbe állítás szükségtelen lett volna. Iratellenes az a felperesi előadás, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében teljes mértékben mellőzte az alperesek által előadottakat, a védekezésben foglaltakat ugyanis értékelte és helytállóan vont le következtetést az érvelések bizonyítatlanságára. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a hitelező a II. rendű alperes leányvállalata volt, ugyanakkor mindkét társaság önálló jogi személyességgel rendelkezett és válhatott jogviszonyok alanyává, a kölcsönszerződés alanya nem a II. rendű alperes, hanem a hitelező volt. II. rendű alperest terhelte volna annak igazolása, hogy jogosult volt a hitelező követelése felett rendelkezni és azt az I. rendű alperesre engedményezni. Rendelkezési joga alátámasztására alaptalanul hivatkozott arra, hogy a követelés a törvény erejénél fogva átszállt, arra, hogy egyetemleges jogosultság állt volna fenn, illetve a követelést az engedményezési megállapodásban rögzített tartozáselismerés létrehozta. Ugyancsak nem bír a fellebbezésben állított jelentőséggel az, hogy a követelést a felszámoló vitatottként sorolta be, az hogy az adós teljesített, illetőleg tartozáselismerés történt, valamint azt sem, hogy az engedményezés inkonzisztens rendelkezéseket tartalmaz. Az engedményezés megkötésére a peres felek között a magyar jogszabályok keretei között került sor, így annak érvényessége ugyancsak a magyar jogszabályi rendelkezések alapján bírálendő el. ... Legfelsőbb Bíróságának ítélete a jogviszonyokat egyértelművé tette, az abban foglaltakból megállapítható, hogy törvényes jogutódlásra a perben nem álló hitelező és a II. rendű alperes között nem került sor, ebből következően a II. rendű alperes nem lehetett az adóssal szemben fennálló követelés átruházója. Azon körülmény, hogy a követelést a felszámoló vitatottként sorolta be, nem eredményezi azt, hogy a II. rendű alperes felette rendelkezni jogosult volt, az adós a tartozás egy részét a felszámolási eljárás megindítása előtt visszafizette; a felszámolóbiztos a kereset teljesítését nem ellenezte, kinyilatkoztatta, hogy a követelés jogosultja a hitelező volt.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság széleskörű és alapos bizonyítást folytatott le, a rendelkezésre álló bizonyítás eredményét a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően okszerűen értékelte. Nem sértette meg sem a Pp. 221. § (1) bekezdésében, sem a Pp. 3. § (5) bekezdésében foglaltakat, az ítélet indokolása tartalmazza azokat a körülményeket, amelyek a bizonyítékok mérlegelésénél jelentőséggel bírtak, illetőleg azon okokat, amelyek a felperesi tényállítás alátámasztására szolgáltak.

Alperesek fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.536/2013/12. számú hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak eleget téve folytatta le a megismételt eljárást – melynek elrendelése egyetlen oka a fellebbezési hivatkozástól eltérően a per tárgyát képező ingatlanok tulajdonlásában időközben bekövetkezett változás folytán szükségessé vált keresetkiterjesztés volt –, a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és abból – helytállóan mellőzve a per megszüntetését – lényeges eljárásjogi szabálysértés nélkül meghozott ítéletében helyesen vont le következtetést a kereset megalapozottságára.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az adóssal szembeni permegszüntetést kifogásoló fellebbezési érvelést. Szerződés érvénytelensége iránti perben valóban egységes, a Pp. 51. § a) pontja által meghatározott a pertársaság, ebből következően valamennyi szerződő fél perben állása szükséges, viszont a pertársaság jellegétől függetlenül az egyik pertárs per alatti megszűnése a Pp. 48. §-a szerinti perképessége elvesztésére és ha a jogviszony természete a jogutódlást kizárja, a per vele szembeni megszüntetésére vezet a Pp. 157. § g) pontja alapján. Az adós eredetileg perben állt, a per alatti megszűnése – mivel a jogutódlás kizárt volt – szükségképpen vezetett a per vele szembeni

megszüntetésére, melyre vonatkozó határozatát az elsőfokú bíróság 7.G.41.930/2011/12-II. sorszámon hozta meg. A fellebbezésben hivatkozott BDT2006.1419. számon közzétett határozat a fentiekkel összhangban éppen azt fejti ki, hogy perbeli jogképesség hiányában kizárt a kényszerű pertárskénti részvétel a perben, ez azonban a kereset érdemi elbírálásának nem akadálya, az ítéletben kell arról határozni, hogy az érvénytelenség megállapítása és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezmények levonása jelent-e közvetlen kötelezettséget a már cégjegyzékből törölt szerződést kötő fél irányában, amennyiben igen, az a kereset érdemi vizsgálat utáni elutasításával járhat.

Figyelemmel arra, hogy a per tárgyát az 1995. június 9-i engedményezési és 2000. május 18-i opciós szerződés érvénytelenségének az elbírálása képezte, így az ezen szerződéses okiratokban félként meg nem jelenő hitelező perbeállításának a szükségességére vonatkozó fellebbezési érvelés sem foghat helyt. Annak vizsgálata, hogy a fellebbezésben állított okiratszerkesztési hibára vagy ... szokásjogra tekintettel a hitelező szerződő félkénti eljárása megállapítható-e, a per érdemére tartozó kérdés, így a keresetlevél alapján a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja alkalmazása nem merülhetett fel, és – a későbbiekben kifejtésre kerülő indokok alapján – a perbeállítása elmaradására alapítottnak a per Pp. 157. § a) pontja szerinti megszüntetése sem vált indokolttá.

Alperesek joghatósági kifogása is aaptalan, a per ugyanis nem minősült az Nmjtvr. 62/C. § g) pontjában meghatározott perek egyikének sem, az elsőfokú bíróság tehát nem joghatósága kizártsága ellenére járt el.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően nem sérült az egyenlő elbánás elve sem, a 32. sorszámú beadvány ugyanis a per anyagává vált, a mellőzését kifogásoló fellebbezési előadás iratellenes, azt a 37. sorszámú felvett tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltak egyáltalán nem támasztják alá, az irat ismertetésre került, és az abban foglaltak bizonyítása végett az elsőfokú bíróság hiánypótlási felhívást adott ki az 1995. június 9-i szerződés eredeti nyelven készült másolata becsatolására.

Az egyéb eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozások megalapozottságát a Fővárosi Ítéltábla az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontja alkalmazásával bírálta el, mely szerint lényeges eljárásjogi szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezés akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen. Ennek megállapítása során a feltárt konkrét szabálysértés jellegét és súlyát, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatását kell figyelembe venni.

Tekintettel arra, hogy a korábban perben állt adós vonatkozásában – a fenti kifejtettek szerint helytállóan – a per megszüntetésére került sor, mely nem érdemi határozathozatal, nem szorult vizsgálatra sem a részére történő perbeli kézbesítés szabályszerűsége, sem az, hogy a perindítást megelőző felszámolási eljárás alá kerülése a fellebbezésben előadott perakadályt képezte-e, az állított hiányosságok még fennálltak esetén sem módosítanak azon a jogi helyzetet, hogy vele szemben érdemi döntés nem született.

Helytállóan hivatkoztak alperesek a fellebbezésükben arra, hogy az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig nem járt le a tolmácsdíj vonatkozásában hozott 59. sorszámú végzés elleni fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő, melyet az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyva az ügy érdemében döntött, ez azonban nem képezte tényleges akadályát az 59. sorszámú végzés elleni fellebbezési jog gyakorlásának, és mivel erre a per adatai szerint nem került sor, valós eljárásjogi problémát nem eredményezett az 59. sorszámú végzés jogerőre emelkedése bevárásának az elmaradása.

A ... jog releváns rendelkezésére, konkrétan a Törvény 300. cikkére alapított alperesi védekezés vizsgálatának a mellőzését kifogásoló fellebbezési érvelést a Fővárosi Ítéltábla annyiban osztotta, hogy az elsőfokú határozat jogi indokolása e körben valóban hiányos, a Pp. 221. § (1) bekezdésébe

ütközően nem tartalmazza a törvényi átszállásra alapított okfejtéssel kapcsolatos ítéleti jogi álláspontot, ez azonban a másodfokú eljárásban a rendelkezésre álló iratok alapján akadálytalanul pótolható volt, így az indokolásbeli hiányosság orvosolható szabálysértésként hatályon kívül helyezésre ugyancsak nem adott alapot.

Az alperesek által állított akadályokba tehát az elsőfokú bíróság ítéletének az érdemi felülbírlata nem ütközött, az érdemi vizsgálat pedig sem eltérő tényállás megállapítására, sem eltérő jogi következtetés levonására nem vezetett, a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést érdemben sem találta megalapozottnak az alábbiakra figyelemmel.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához – felperes azon érvényesített jogára tekintettel, melyet a vitatott szerződések lehetetlensége következtében a Ptk. 227. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi okra alapított – helytállóan azt vizsgálta, hogy a II. rendű alperes jogszerűen rendelkezett-e az I. rendű alperesre engedményezett és opcióval biztosított 500.000 USD követeléssel, és ennek igazolatlanságára – anélkül, hogy alpereseket releváns indítványaik mellőzésével a bizonyítástól elzárta volna – helyesen vont le következtetést.

A ... jogintézményre, a Törvény 300. §-a szerinti törvényi átszállásra hivatkozás a rendelkezési jog megszerzésének az alátámasztására nem alkalmas.

A hitelező által az adóssal szemben a ... Bíróság előtt indított perben benyújtott, 666.169,96 GBP és járulécai iránti kereseti kérelemmel (41/F/5.) szemben előadott védekezés (50/A/1., 50/A/2.) részét képezte annak állítása, hogy a hitelező 1995. május 29-i keltezésű 623. számú szerződés szerinti kötelezettsége harmadik személy – jelen per II. rendű alperese – általi teljesítése folytán a Törvény 300. §-a szerinti törvényes jogutódlás következett be, mely a peresített követelés átszállására, a hitelező igényérvényesítési jogosultsága megszűnésére vezetett. A hitelező aktív perbeli legitimációja hiányát állító védekezés egyben annak állítását is tartalmazta, hogy az új hitelező jelen per II. rendű alperese. Ennek vizsgálatára ... Legfelsőbb Bírósága ítéletével (50/A/3.) bezárólag sor került, utóbbi határozat indokolása – a fellebbezésben előadottaktól eltérően – egyértelműen azt tartalmazza, azon tény, hogy a pénzeszközöket a II. rendű alperes nevére szóló londoni bankszámláról fizették ki, nem eredményezett alanycserét, nem befolyásolja az adós azon kötelezettségét, hogy azt a hitelezőnek fizesse vissza, és nem vezet jogutódláshoz sem abban az értelemben, hogy az adós nem a hitelezőnek, hanem a II. rendű alperesnek tartozik.

A szabad bizonyítás rendszerét rögzítő Pp. 3. § (5) bekezdése szerinti eljárásjogi alapelvből következően jelen perben nem volt akadálya a ... bírósági döntés okirati bizonyítékkénti értékelésére és mellőzhetővé tette a ... jogintézmény iránti, alperesek által indítványozott, jogsegély útján történő tudakozódást.

A követelés feletti rendelkezési jog II. rendű alperes általi megszerzésének a megállapítására az engedményezésre hivatkozás sem adott alapot. ... Legfelsőbb Bíróságának a határozatával zárult peres eljárásban, valamint az adóssal szembeni csődeljárásban a hitelező a teljes hátralékos követelését érvényesítette, mely tények önmagukban ellentmondanak az alperesek által állított engedményezés megtörténtének, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte tanúbizonyítás lefolytatását arra nézve, hogy a hitelező és II. rendű alperes között szóban, vagy ráutaló magatartással engedményezésre került-e sor. Amellett, hogy az engedményezésre hivatkozás ellentmondásban áll a törvényi átszállásra vonatkozó védekezéssel, az az engedményezés formáját és körülményeit illetően nem is volt kellően konkrét, a tényállításbeli hiányosság pedig tanúbizonyítással nem pótolható. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla azt is, a perben nem lett volna akadálya annak, hogy a II. rendű alperes az engedményezés tényére – akár szóban, akár ráutaló magatartással jött létre – a hitelező mint engedményező utólagos írásbeli elismerő nyilatkozatát

beszerezze, különös tekintettel arra, hogy mindkét cég nem vitatottan az ... rendszer része, utóbbi társaság az előbbi leányvállalata volt.

Azon körülmény, hogy a hitelező adóssal szembeni hitelezői igénye vitatottként szerepelt a követelések kivizsgálására tartott tárgyaláson meghozott, 41/F/6. sorszám alatt becsatolt, 2004. április 29-i végzésben, a fellebbezésben állított jelentőséggel nem bír, figyelemmel arra, hogy a határozat a vitás okát nem rögzíti, és ekkor egyébként még folyamatban volt a 2001. augusztus 13-i keresettel indult per, mely ... Legfelsőbb Bíróságának már hivatkozott ítéletével (50/A/3.) zárult.

A rendelkezési jog megszerzésének az alátámasztására az adós teljesítésére vonatkozó II. rendű alperesi utasítás adások még a betartásuk esetén sem alkalmasak, azok a kölcsön jogviszony tartalmát nem befolyásoló, ugyanolyan pénzügytechnikai közreműködésnek minősülnek – melyre vonatkozó jogosultsága a perben egyébként nem is volt vitás – mint amikor a hitelező által nyújtott kölcsönösszeget a II. rendű alperes a nevére szóló bankszámlájáról fizette ki.

Az adós tartozáselismerésére alapított fellebbezési érvelés sem foghat helyt, az átruházási szerződés 2. pontjában ugyanis az adós az alperesek közötti átruházásról való értesítés és a pénzügyi alapok 1995. május 29-i szerződés szerinti átvételét ismerte el, az 500.000 USD követelés feletti rendelkezési jog II. rendű alperes általi megszerzését azonban nem, egyébként erre nem is az adós, hanem a hitelező lett volna jogosult, utóbbtól származó, erre vonatkozó nyilatkozatot viszont a per anyaga, így a fellebbezésben hivatkozott okirat nem tartalmaz, szerződő félként az átruházási szerződés megkötésénél nem járt el.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az engedményezési szerződés anomáliáira és annak jelentőségére vonatkozó fellebbezési okfejtést sem. Az 1995. május 29-i és 1995. június 9-i szerződések egybevetésével kizárólag az utóbbi szerződés Preambuluma „C” pontjának okiratszerkesztési tévessége következik, mivel a korábbi szerződés egyértelműen a hitelezőt tüntette fel az 1.365.000 GBP követeléssel rendelkezőként, és nincs adat a későbbi szerződésben az ettől történő eltérés okára, II. rendű alperes pénzügyi alapok adós felé történő biztosítójakénti nevesítésére. Az 1995. június 9-i szerződést a II. rendű alperes a saját nevében eljárva kötötte meg, képviselőkénti eljárására, a hitelező képviselőtére történő utalás nincs, így a képviselői jog gyakorlása sem állapítható meg, függetlenül attól, hogy arra a ... egyébként elvben jogosította-e. Azon alperesi álláspont, hogy okiratszerkesztési hiba ellenére valójában a hitelezőt kell engedményezőnek és képviselnek tekinteni, minden alap nélküli, az okiratban foglaltakat ugyanis a hibás résszel együtt kellett értelmezni, a hitelező alperesek által állított átruházási szándéka a részvétele nélkül megkötött szerződés alapján nem állapítható meg.

A ... fellebbezésben hivatkozott 7., 15., 36. és 37. pontjai sem adnak alapot az I. rendű alperesre átruházott követelés feletti II. rendű alperesi rendelkezési jog megállapítására, a rendelkezésre álló ... nyelven kiállított okirat magyar fordításának a szövege a magyar nyelven folyó eljárásban a magyar nyelv szabályai alapján volt értelmezhető, fordítási hiányosságra adat nem merült fel, és alperesek a fellebbezésükben konkrétan nem jelölték meg, hogy az elsőfokú bíróság általi szövegértelmezés mely ... anyagi jogi jogszabályba ütköző, illetve az általuk állított eltérő értelmezés mely ... anyagi jogi szabállyal lenne alátámasztott, csupán általánosságban hivatkoztak a ... tartalmának ... jog alapján történő megítélésének a szükségességére.

II. rendű alperes hitelezővel egyetemleges jogosultságára történő fellebbezési hivatkozás jogszabályi alátámasztás hiányában ugyancsak nem foghatott helyt, konkrét ... jogszabály felhívása elmaradt, továbbá ezen érvelés a fellebbezési ellenkérelemre adott alperesi válasziratból kitűnően a

törvény átszállással azonosított, melynek alaptalanságára vonatkozó álláspontját a Fővárosi Ítéltábla a korábbiakban már kifejtette.

A rendelkezési jog fenti ténybeli és jogi alapokon állított megszerzésének a bizonyíthatatlansága az alperesek terhére esett, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az engedményezési szerződés Ptk. 227. § (2) bekezdése szerinti semmisségét és ebből következően az opciós szerződés semmisségét megállapította.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az átruházási szerződés 6. pontjában meghatározott érvénytelenségi klauzula alkalmazásának a szükségességére vonatkozó fellebbezési érvelést sem, az ugyanis csupán részleges érvénytelenség fennállása esetén merülhetett volna fel, ezzel szemben az engedményezési szerződés a főszolgáltatás nyújthatatlansága, a követelés átruházás lehetetlensége folytán egészében bizonyult érvénytelennek.

Az elsőfokú bíróságnak – viszontkereset hiányában is – a keresettel kért jogkövetkezmény levonhatóságát, a Ptk. 237. § (1) bekezdése szerinti, eredeti állapot helyreállíthatóságát kellett vizsgálnia, mivel utóbbi nem ütközött akadályba, súlytalan a határozathozatalig történő hatályossá nyilvánításra vonatkozó fellebbezési okfejtés.

Az eredeti állapot helyreállítása a szerződő felek viszonylatában volt vizsgálandó, a visszarendezendő szolgáltatásokkal érintett felek valamennyien perben álltak, és mivel egyik szerződés sem járt pénzmozgással, kizárólag tulajdonosváltást eredményezett a vételi jog gyakorlása, e körben kellett határozni, mely az I. rendű alperesi tulajdonjog törlésének és felperes tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási visszajegyzésének az elrendelésével, birtokba adásra kötelezéssel járt, melynek az adós perben állásának hiánya nem képezte az akadályát.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállás megállapítására, sem eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a fenti indokolásbeli pontosításokkal és kiegészítésekkel – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján felperes másodfokú perköltsége megfizetésére kötelesek, melyet a Fővárosi Ítéltábla a kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodó, mérsékelt összegű jogi képviseleti munkadíjban határozott meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával.

Budapest, 2017. március 28.

. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k. előadó bíró

Dr. Németh Angéla s.k. bíró